

ІНТЕРВ'Ю

Голови Проводу Українських Націоналістів Миколи Плавю'ка для «Українського Слова»

Від Редакції: У зв'язку з подіями, які хвилюють українську громаду, та насвітленням їх на сторінках української преси, представник «Українського Слова» перевів інтерв'ю з Головою Проводу Українських Націоналістів. Друкуємо його як додаток до нашої газети.

ЗАПИТАННЯ:

Що, на Вашу думку, Достойний Пане Голово, спричинило посилення кампанії московського окупаційного режиму проти української громади у вільному світі, а зокрема проти українських націоналістів?

Відповідь:

Боротьба з т. зв. «українським буржуазним націоналізмом» ведеться увесь час уперто і завзято. Це свідчить про актуальність цієї боротьби в Україні, про наявність Руху Опору проти російської імперіялістичної політики в Україні, який є загрозою для пануючого колоніяльного режиму. Москву турбуює також активна діяльність української еміграції, скерована на допомогу українському народові, на викриття русифікації, на свідчення про застосування народобивчої політики Москви у відношенні до поневолених народів.

Не зважаючи на великі зусилля КГБ розправитися з виявами Руху Опору в Україні, це йому не вдається. Жорстока розпрача з загально відомою Українською Гельсінською Групою не припинила виявів діяльності Руху Опору. Знайшлися нові вияви і постали нові формaciї як на відтинку церковно-релігійної, так і політично-визвольної дії в Україні, з якими окупаційний режим не може дати собі ради.

Зростає заінтересування релігією і посилення виявів націоналістичної діяльності в Україні й інших советських республіках стає справді поважною небезпекою для російсько-комуністичної імперії і про це виразно говориться не лише в загально відомих публікаціях і на сторінках преси, але й зокрема в таємних інструкціях советської верхівки для членів комуністичної партії.

Москву турбують т. зв. «ворожі ідеологічні диверсії», під

якими розуміється поширення ідей боротьби за державну самостійність України у протиставленні російському великородженному шовінізмові і імперіалізмові.

Комуністичні теоретики пробують вияснити кадрам партії поняття націоналізму по своєму; не є це легко, бо продовж кількох десятиліть хвалилися вони у своїх заявах про близьку че розв'язання національного питання в ССР, тож сьогодні не можна прикрити порожніми фразами існуючі виразні суперечності між голосінами гаслами і дійсністю.

Отже, вияви націоналізму в ССР є сильні і тому, що воно знаходять піддержку української громади поза межами України, КГБ атакує вже хоч би з тієї причини українську громаду.

СОЛІДАРНІСТЬ УКРАЇНЦІВ ВІЛЬНОГО СВІТУ З УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ НА БАТЬКІВЩИНІ, ЯКИЙ ЗМАГАЄТЬСЯ ЗА НАЛЕЖНІ ЙОМУ ПРАВА І СТРЕМИТЬ ДО ДЕРЖАВНОЇ СУВЕРЕННОСТИ — є ОСНОВНОЮ ПРИЧИНОЮ ПОСИЛЕННЯ МОСКОВСЬКО-СОВЕТСЬКИХ АТАК НА УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В ДІЯСПОРІ.

Очевидно, що й вияви успішної дії українців вільного світу непокоять Москву. Великі успіхи українців в поширенні правди про найбільший злочин комуністичної Москви супроти українського народу в ХХ столітті — жахливий голодомор українського населення в 1933 році, широко розпллянована кампанія відзначення 1000-ліття християнської України, поважніся осяги на науковому відтинку, включно з публікацією в англійській мові «ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА», збереження СКВУ як найвищої світової централі українського громадського життя в світі — мимо всіх московських провокацій напередодні IV Конгресу СКВУ — є лише деякими з тих виявів, які спричинили кампанію советських чинників проти української громади.

ЗАПИТАННЯ:

Чому в тій кампанії багато уваги присвячує Москва українським політичним формациям, а зокрема ОУН?

Відповідь:

Для Москви і комуністичного окупаційного режиму України факт існування широкого вахоляра українських партій і організацій аж ніяк не до вподоби. Зокрема тому, що, не зважаючи на існуючі різниці в ідеологічно-програмовій площині між українськими політичними формациями, всі вони стоять на позиціях повної державної суверенності України, всі вони домагаються її виходу із складу ССР та визволення з-під усякого поневолення.

Переважаюча більшість українських політичних формаций стоять на засадах політичного плюралізму і змагаються за свободу у вільній українській державі, побудованій на засадах парламентарної демократії. Це є різке протиставлення си-

стемі монопартійної диктатури і тоталітаризму, на яких спирається влада кремлівської кліки і її вислужників в Києві.

ОУН відігравала і відіграє преважливу роль у визвольній боротьбі українського народу проти всіх його поневолювачів. Її роля в періоді між двома світовими війнами, як ініціатора і організатора підпільно-революційної дії проти всіх окупантів, добре відома Москві. Своєю діяльністю ОУН заманіфестувала послідовність між гонощеними кличами і революційно-визвольною дією. ОУН здала неодноразово іспит своєї позитивної ролі в житті українського народу і здобула широку піддержку українських народних мас.

Чи не найбільш блискучим успіхом в дії ОУН слід вважати її вклад в державне будівництво Карпатської України, де шляхом вільних демократичних виборів обрано Сойм і Уряд Карпатської України, створено «Карпатську Січ», яка із зброєю в руках боронила Карпато-Українську Республіку, яка була першою жертвою гітлерівської політики супроти України.

В часі II світової війни ОУН стала як своїм членським складом, так і тереном її дії справді соборницькою формациєю, а зустріч із українськими патріотами центральних і східніх земель України доказали, що поєднавши великий патріотизм, готовість до боротьби і на жертву українських підпільників-революціонерів з глибоким державницьким змислом українських патріотів-самостійників центральних земель України, ОУН переросла у всенародній визвольний рух!

І хоч після закінчення II світової війни замітно змінилися умови визвольно-політичної дії в Україні, членство ОУН залишилось активним в різних виявах українського життя, як в Україні, так і поза її межами. Революційні гасла і кличі українського націоналізму стали власністю українського народу, який зумів видати різні формaciї Руху Опору, які, очевидно, не пов'язані організаційно з ОУН, але ворог знає, що саме ОУН була і залишилася тією політичною силою, яка безкомпромісово веде боротьбу з ворогом, а ідеї українського націоналізму є найчіткішою відповіддю на життям запереченні догми комунізму.

Та частина членства ОУН, яка опинилася поза межами України, включилася активно в працю багатьох громадських, наукових, культурних, церковно-релігійних, господарських і інших установ, і разом з усією численною українською громадою в світі розбудовує силу української спільноти, бо тільки власними силами можна здобути підтримку для української визвольної справи багатьох народів вільного світу.

Той факт, що українська громада поза Україною подекуди діє вже понад 100 років, і вона не лише не відчужилася від українського народу, а навпаки, різними шляхами пробує допомогти йому стати свободним господарем на своїй землі, вказує на те, що віра українських націоналістів в український народ і українську громаду виправдала себе.

Чи ж дивно, що Москва і її вислужники звуть всіх укра-

їнських патріотів-самостійників «буржуазними націоналістами»? Чи ж дивно, що вони пробують всякими способами розправитись з ОУН? Але їхні наміри, яких засобів вони не вживали б, не будуть успішними. Здорових ідей гонощених українськими націоналістами не можна вбити, бо український народ на Батьківщині і українська громада поза її межами пережили неодноразово різні лихоліття і виявили багато більшу силу, чим це здавалось нашим ворогам.

ЗАПИТАННЯ:

Як Ви, Пане Голово, оцінюєте дотеперішні вияви української протидії тим ворожим нападам?

Відповідь:

Хоч ця кампанія проти української громади криє в собі багато небезпек, вона рівночасно мобілізує українське громадянство до посиленої боротьби з ворожими наклепами і дає йому можливості здобувати в тій боротьбі успіхи. Активною протидією українська громада заманіфестувала свою солідарність, чого не сподівався ворог.

В Канаді, наприклад, широко розголошенні переслухання Комісії Дешена створили форум, на якому українська громада заперечила ряд безґрунтовних закидів і довела до широкого публічного відома канадського суспільства те, хто є дійсними інспіраторами тієї наклепницької кампанії.

На терені ЗСА українська громада солідарно заперечила закиди про буцім то українську колаборацію з гітлерівською Німеччиною. Проти всіх ворожих намагань перешкодити, в Денвері, Колорадо, побудовано пам'ятник жертвам гітлерівського терору в Бабиному Ярі біля Києва, в написі на якому вірно відзначено також жертви українського народу в боротьбі з гітлерівськими наїзниками.

Процеси в американських судах проти т. зв. «воєнних злочинців» доказали забріханістьsovетських свідчень, які не витримують вимог американського судівництва. Публічна опінія, політичні і державні кола ЗСА переконалися, що атака на УВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД і НА ВСЮ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ СПЕРТА НА НЕПРАВДІ. Українцям у ЗСА і інших країнах світу не довелося довго ждати на дуже переконливі докази советської забріханості. Трагедія населення України в околицях Києва, спричинена нуклеарною експлозією в квітні ц. р., доказала цілому світові забріханість і варварство советських чинників та дала багаточисленні докази великої прихильності широких кіл громадськості західніх країн як до українського народу на Батьківщині, так і до української громади у вільному світі, яка так довго і послідовно змагалася проти советської забріханості.

Кампанія проти Головного Отамана Симона Петлюри на терені Франції виявила, що і серед французької громадськості знайшлися оборонці української правди. Навіть в Ізраїлі,

хоч нечисленні, але відважні голоси в обороні чести українського народу пробивають мур пересудів і упереджень проти українського народу.

Великим успіхом оборонної акції слідуважати участь молодшого покоління в обороні української правди.

Я переконаний, що українська громада зуміє відкинути всі беззрутовні напади і вийде вкінці переможно.

Ця кампанія знайшла широкий розголос в Україні. Советська преса переповнена інформаціями про т.зв. злочини «буржуазних українських націоналістів» в часі II світової війни, про їхню «вороху для українського народу дію» за кордонами України.

Але наш народ уміє читати між рядками советських публікацій і часто ставить собі питання: Як це так, що друга в світі потуга, майже 70 років змагається з «буржуазними українськими націоналістами», і мимо «успіхів геніальної національної політики» Леніна, Сталіна і всіх іх наслідників — дотепер не розв'язала того питання?

Отже і там та кампанія бумерангом обертається проти її спричинників.

На жаль, є і недомагання на тому відтинку.

Зовсім непотрібно посилились антагонізми між українською і єврейською громадами, з яких користає лише наш спільний ворог.

Бачимо намагання інспіраторів тих антагонізмів посилювати польсько-українську полеміку; припинилися перші спроби діялогу з нашими сусідами, які доказували, що українці не плекають ненависті до жодного народу, включно з російським, а лише змагаємося з російськими й усякими іншими імперіалістами, зазіхаючими на право українського народу бути господарем на своїй прабатьківській землі.

А найбільшим недоліком тієї оборонної акції є саме те, що вона забирає час і сили нашої громади. Було б багато хосеннішим, якщо б наші сили були спрямовані на українську наступальну дію, спрямовану проти ворога-поневолювача — комуністичну Москву, бо це ж стара істина, що дуже часто найкращою обороною є саме наступ!

ЗАПИТАННЯ:

Чи постава українського політичного світу в тій справі виправдала надії нашого народу і громади?

Відповідь:

Так і ні. Правда, що всі українські політичні сили засудили вияви антиукраїнської кампанії і правильно оцінили, що її дійсними спричинниками є московська комуністична агентура чи її свідомі або навіть несвідомі помічники у західному світі. Ця постава українського політичного світу знайшла б одобрення і ще більш активну піддержку української громади, якщо б вона була об'єднаною чи принайменше скоординована

ною. На жаль, так воно не є і нема виглядів, щоб у короткому часі, навіть в цій справі, всі українські політичні чинники знайшли спільну мову.

ЗАПИТАННЯ:

Що на Вашу думку, Пане Голово, є причиною такого стану?

Відповідь:

Перш усього, брак одного сконсолідованиого українського політичного центру. Від довшого часу, а є останніх роках зокрема, у всіх справах, включно з теперішньою антиукраїнською кампанією, зовсім ясно зарисувалася окріма лінія ОУН-р, яка вважає, що вона окрім і самостійно може більше в цій справі зробити, ніж діючи спільно з іншими об'єднаним українським фронтом. Провід ОУН-р неправильно оцінив теперішню антиукраїнську акцію, інтерпретуючи її цілі як атаку на провідників ОУН-р, переочуючи той факт, що основний приціл ворожої атаки спрямований не на поодинокі особи, а на увесь український народ. Ім здається, що на тому можна навіть збивати капітал для власного середовища, а тому погоня за ним перешкодила довести до спільної і скоординованої протидії всього українського політичного світу.

Ця лінія ОУН-р по суті не є новою, але довгочасовим продовженням їхнього становища до багатьох справ українського політичного, громадського і церковного життя.

Відомо, що ОУН-р виступила із Української Національної Ради і всі намагання переконати її про доцільність співпраці в одному сконсолідованому політичному центрі не мали успіхів. Навіть кілька років тому опублікована спільна декларація Президента УНР в екзилі М. Лівицького і Голови ОУН-р Я. Стецька не допомогла консолідації українського політичного життя. Навпаки ОУН-р використала цю декларацію для своїх групових цілей, посиливши популяризацію між українським громадянством і діячами неукраїнського світу т. зв. Українського Правління, під проводом Я. Стецька, фактично противставляючи його ДЦ УНР. Може така кампанія справляє приемність провідникам ОУН-р, але чи приносить вона хосен українській справі, коли збаламучені чужинці запитують: «коли ж є день Української Самостійності — 22 січня чи 30 червня?».

Провід ОУН-р не прийняв пропозиції співпраці з іншими українськими політичними формациями на форумі Конференції Українських Політичних Партий і Організацій (КУППО).

Такий груповий підхід ОУН-р довів до неоноразового вміщування її діячів до справ Української Православної і Української Католицької Церкві, що не принесло користі ні Українським Церквам, ні українській громаді.

Постійні перепони, які середовище ОУН-р робило і робить в праці Світового Конгресу Вільних Українців, і зокрема зве-

дення УККА та КОУГЦУ в Європі із загально-громадських на партійно-групові позиції відбилося шкідливо на багатогранній діяльності української громади.

Якщо до всього цього додати поставу ОУН-р до українського наукового життя, вузько-групове насвітлювання її діяльності на різних чужинецьких форумах, то це дає чітку картину, до чого довела в своїх наслідках для української справи політика «бліскучого відокремлення», яку переводить ОУН-р в останніх десятиліттях.

ЗАПИТАННЯ:

Що можна зробити, щоб направити той стан?

Відповідь:

Не відкидаючи засади про доцільність зговорення чи координації дії всього українського політичного світу, не зважаючи на названу вгорі поставу ОУН-р, треба робити заходи для співдії бодай між іншими українськими політичними формациями, які, виглядало б, не є такі оперативні і не популяризують себе так як ОУН-р, але які мають багато правильнішу оцінку ситуації в Україні та потреб українського народу в боротьбі під сучасну пору і тому мають багато більшу піддержку української громади, ніж це усвідомлює собі ОУН-р, а подекуди навіть і інші українські політичні формaciї. І на тому відтинку є вже певні осяги.

У згаданій Конференції Українських Політичних Партий і Організацій успішно проходить співпраця 7-ми українських політичних організацій. Декілька років тому створено Контактну Комісію між ОУН і ОУН-з, а в останньому році наступило «Консультативне Порозуміння» між ОУН і УРДП. Проходять розмови між Консолідаційними Комісіями КУППО і ДЦ УНР, ціллю яких є довести до того, щоб провести необхідні зміни в ДЦ УНР, щоб міг він стати активним чинником в допомозі українському народові в Україні, який змагається за свою державну сувереність, і сперти дію ДЦ УНР на широкому вахларі українських політичних формаций.

Іншими словами, проходять зусилля, метою яких є довести до того, щоб співпраця українських політичних груп поза межами України була спрямована на допомогу нашому народові і формaciям Руху Опору в Україні, бо вони несуть основний тягар боротьби з ворогом і обов'язком українського політичного світу є їм всесторонньо допомагати.

Якщо зусилля українського політичного світу підуть в тому напрямі, то висліди його праці будуть куди успішнішими і знайдуть одобрення української громади, яка має слушні претенсії до українського політичного світу за те, що він забагато сил віддає на боротьбу «на внутрішніх фронтах».

ЗАПИТАННЯ:

Що на Вашу думку, Достойний Пане Голово, можна і треба зробити, щоб зліквідувати або принайменше зменшити те, що Ви назвали «внутрішніми фронтами».

Відповідь:

На жаль, тих українських внутрішніх фронтів є немало. Існує в нас декілька претендентів на різні політичні центри; різні українські політичні партії і організації розчленовані на декілька груп, часто з тотожними чи подібними назвами. Все це є явища нездорові і потрібно докласти немало зусиль, щоб той стан направити. Я не буду торкатися проблем інших організацій, а радше хочу висловити свій погляд на той внутрішній фронт, в який є включена Організація Українських Націоналістів.

Відомо, що після перших одинадцяти років її існування, в ОУН наступив розкол, який триває вже 45 років.

Група членів ОУН, яка в 1940 році виступила проти Голови і Проводу Українських Націоналістів, не крилася з тим, що її плян був усунути з ОУН сл. пам. полк. Андрія Мельника і його співробітників, і перебрати ОУН в свої руки. Цей плян їм не вдалося перевести і вони пішли на творення своєї власної організації, навіть з іншою назвою. Був час, коли вони звали себе ОУН СД (самостійників-державників), часом вони звали себе ЗЧ ОУН (закордонні частини), з часом називали себе ОУН-р (революціонерів), а тепер вправді не знати, яка є їх офіційна назва, але в багатьох публікаціях називають себе первісною назвою — ОУН.

Без огляду на те, як вони звуть чи звали себе, Організація Українських Націоналістів проіснувала через весь той час, зазнавши важких ударів від чужих і своїх, але ніколи не зміняла своєї назви і ніколи не відмовляла іншим формаціям права вести своє власне організаційне життя.

На жаль, ОУНСД-ЗЧ ОУН-ОУН-р, все вели кампанію проти ОУН, і в нашій громаді заіснувало прямо мильне поняття, що все лихо українського політичного життя — це конфлікти між тими організаціями, хоч по суті ОУН все знаходила можливості співпраці з усіма українськими політичними чи громадськими формаціями на відтинку політичного та суспільно-громадського життя. На початку 1960-х років навіть наступило було злагіднення відносин з ОУН-р, яка в тому часі була в затяжному конфлікті з новствореною ОУН-з.

Відносини замітно змінились в 1970-х роках у зв'язку із тими змінами, які настутили в проводі ОУН-р.

В проводі ОУН-р почалися намагання гльорифікації свого минулого, що їм можна робити, бо це їхня справа, але рівночасно з тим почали вони безперебірливу кампанію проти ОУН, вважаючи що в 70-х роках їм може вдатися осягнути те, чого не вдалося в 40-х. Розгорнули вони непристойні напади на самого Голову ПУН сл. пам. полк. Андрія Мельника, якого ім'я

записане в історії нашого народу, як відважного старшини Української Армії, Шефа Штабу Армії УНР, провідного будівничого і оборонця Української Народної Республіки; це провідний діяч УВО, який на заклик свого друга і Командира сл. пам. полк. Євгена Коновальця, погодився стати його Наслідником. Судилося йому виконати це зобов'язання багато швидше, чим хтонебудь цього очікував, бож ніхто не передбачував Роттердаму!

Кампанія очорнювання поширилася на наслідників полк. А. Мельника і його співробітників.

Всякі відповіді на наклепи діячів ОУН-р чи критику їхньої дії вони кваліфікують шкідливими і, вбралившись в тоги суперпатріотів, вважають, що їм прислуговує право вирішувати, що хосенне, а що ні для... української справи.

Вершком того безглуздя були відомі акції визвольнофронтів перед і на самому IV Конгресі СКВУ. Висліди того Конгресу повинні були переконати ОУН-р, що тими шляхами вони не діб'ються своїх цілей. Однаке це їх не переконало. Кампанія проти ОУН продовжується на сторінках їхної преси, поширюванням наклепницьких летючок і недавньою публікацією горе兹вісної книжки П. Мірчука.

Провід ОУН-р не лише не спромігся засудити зміст тієї книжки, де автор непристойно «розправляється» з д-ром З. Книщем та іншими ще живими і — що найприкріше — з мертвими членами ОУН, але на сторінках своєї преси продовжує атаку на ОУН. Це докраю обурило членство ОУН, яке домується, щоб на ті публікації давати відповіді.

В посіданні ПУН є низка документів, публікація яких не принесла б слави для ОУН-р. Ми свідомі того, що це не закінчить полеміки і, з огляду на посилення ворожої кампанії проти всіх українців, ми стрималися від їх публікації. Однаке ми не завагаємося публікацією документів і фактами та правдивими інформаціями опрокинути наклепницькі напади ОУН-р, якщо вони не засудять книжки П. Мірчука «Революційний змаг за УССД» та не припинять нападів на своїх політичних опонентів та всіх тих, які не є готові безkritично приймати і хвалити їхніх «осягів» в минулому і в сучасній політичній дії.

ЗАПИТАННЯ:

Крім апеля до ОУН-р, що додатково слід робити щоб припинити зудари на внутрішніх фронтах?

Відповідь:

Найвища пора закинути полеміку про минуле! Це аж ніяк не означає, що в нас не буде різниці поглядів про минуле. Очевидно, вони є і остануться. Але всяка полеміка над тим НЕ ЗМІНИТЬ МИНУЛОГО. Воно вже перейшло до історії і хай історики, на основі документів і перевірених фактів роблять оцінку минулого.

Черговою передумовою припинення внутрішніх фронтів є визнання всіма політичними формаціями українського політичного світу, що Акти 22-го січня 1918 і 1919 рр. створили угорльні камені нашої політики — ДЕРЖАВНІСТЬ і СОБОРНІСТЬ. Тими Актами ми заявили світові, що український народ створив свою державу і він залишився державним народом до наших днів. Ми ніколи не визнали окупації нашої держави, ми вважаємо себе в праві бути заступленими в Організації Об'єднаних Націй і інших міжнародних установах. Українському народові належить нарівні з іншими народами право на те, щоб УКРАЇНА там була заступлена. Ціль української політичної акції — допомогти українському народові перемогти окупаційний режим України і свободним виявом волі українського народу вибрати владу в суверенній Україні!

І останньою передумовою ліквідації внутрішніх фронтів є визнання всіма українськими політичними формаціями заходи, що українська громада у вільному світі може розвивати своє життя успішно при умові, що громадський правопорядок буде респектований всіма.

Здорове громадське життя буде лише тоді, коли всім його елементам буде забезпечено право участі і свободного розвитку. Змагання за впливи чи навіть керму в громадському житті — явище нормальне. Але той змаг мусить проходити в згоді із здоровими принципами пошанування думки всіх, а не накиненням домінанції однієї групи над іншими. Тільки забезпечення права участі всіх українських сил в праці і кермі громадського життя забезпечить його розвиток на майбутнє і збереже при громадській праці молодші покоління.

Українські Церкви мусять залишитись у тісному пов'язанні з нашою громадою, бо без Українських Церков не збережемо нашої громади, а без збереження української громади — не збережемо Українських Церков поза межами України. Всякі конфлікти з Ієархами Українських Церков слід припинити і залишити за церковними чинниками ладнання церковних справ.

На цій основі ОУН готова припинити свою оборонну участь у полеміці на українських внутрішніх фронтах і спрямувати свої зусилля виключно на боротьбу з ворогами нашого народу.

Дай Боже, щоб ця позиція знайшла зрозуміння серед української громади, а зокрема тих, які ведуть через довгі десятиліття безперебірчу кампанію проти ОУН.

«УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО»

Додаток до числа 2325 за 15 червня 1986
